


МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ



МАУП



НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ”
(для бакалаврів)

МАУП

Київ 2008

Підготовлено доцентом кафедри організації самоврядування *В. В. Утвенком*

Затверджено на засіданні кафедри організації самоврядування
(протокол № 24 від 28.09.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом



МАУП

Утвенко В. В. Навчальна програма дисципліни “Управління земельними ресурсами” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2008. — 24 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Управління земельними ресурсами”, теми контрольних робіт, вказівки до виконання контрольної роботи, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

“Управління земельними ресурсами” — одна з дисциплін, що належить до тих, які створюють основну базу знань, необхідну для ефективної підготовки фахівців у сфері аграрного менеджменту, менеджменту землевпорядкування та кадастру, а також в управлінні міськими територіями та комунальним господарством.

Підготовка фахівців у сфері менеджменту організацій має на меті дати слухачам теоретичні знання та виробити в них практичні навички опрацьовувати й обґрунтовувати конкретні пропозиції, які стосуються актуальних проблем місцевого самоврядування, соціально-економічного розвитку міст, державного управління, розвитку системи землевпорядкування та кадастру, аграрного бізнесу.

У зв’язку з цим у програмі вивчення дисципліни “Управління земельними ресурсами” для бакалаврів міститься як теоретичний матеріал, так і специфіка застосування отриманих знань та навичок на практиці.

Студенти ознайомляться з основними поняттями дисципліни, теоретико-методологічними та науковими основами організації управління земельними ресурсами, системою оцінки та роллю інформаційного забезпечення в управлінні земельними ресурсами. Крім цього, в навчальній програмі розглядається законодавча база дисципліни та історія розвитку системи управління земельними ресурсами.

Важливе значення приділяється державному та муніципальному управлінню земельними ресурсами, особливостям управління системою землекористування в умовах переходу України до ринкової економіки, фінансовим та економічним аспектам управління земельними ресурсами, що дасть можливість студентам **отримати більше знань та ефективно засвоїти:**

- особливості розвитку сучасної системи державного земельного кадастру в Україні;
- концептуальні основи створення та ведення державного земельного кадастру в населених пунктах як основи регулювання земельно-майнового комплексу;
- систему державного регулювання платного землекористування як фактор управління земельно-майновим комплексом в містах і регіонах;
- особливості реалізації державної політики з кадрового забезпечення управління земельними ресурсами;

- систему управління муніципальною земельною власністю;
- особливості формування системи управління муніципальним майном (земельними ресурсами);
- економічні основи управління земельною власністю в містах;
- управління землями сільськогосподарського призначення, населених пунктів та з особливим режимом використання;
- управління системою землевпорядкування як функцію управління земельними ресурсами;
- управління охороною земельних ресурсів в умовах ринкової економіки;
- стимулювання розвитку ринку земель міст та інших поселень;
- фінансово-економічні ризики оформлення результатів економічної оцінки земель.

Нарешті, вивчення особливостей управління земельними ресурсами в зарубіжних країнах дасть змогу студентам порівняти закордонний досвід з українськими реаліями, глибше з'ясувати проблеми та можливі перспективні шляхи розвитку вітчизняної системи управління земельними ресурсами.

Отже, програма навчальної дисципліни “Управління земельними ресурсами” спрямована на те, щоб дати студентам, які навчаються за спеціальністю “Менеджмент організацій”, знання теоретичних основ дисципліни та застосування здобутих знань та навичок на практиці.

Дисципліна “Управління земельними ресурсами” викладатиметься з урахуванням найсучасніших інтерактивних методик.

МАУП

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	2
	<p>Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади дисципліни</p> <p>1 Сутність і роль управління земельними ресурсами</p> <p>2 Теоретико-методологічні та наукові основи організації управління земельно-майновими відносинами в населених пунктах</p> <p>3 Система оцінки земельних ресурсів в населених пунктах</p> <p>4 Інформаційне забезпечення системи управління земельними ресурсами</p> <p>5 Нормативно-правові засади управління земельними ресурсами</p> <p>6 Історія розвитку системи управління земельними ресурсами в Україні</p>
	<p>Змістовий модуль II. Державне управління земельними ресурсами</p> <p>7 Сучасна система державного земельного кадастру в Україні. Концептуальні основи створення та ведення державного земельного кадастру в населених пунктах як основа регулювання земельно-майнового комплексу</p> <p>8 Система державного регулювання платного землекористування як фактор управління земельно-майновим комплексом в містах і регіонах. Державна політика з кадрового забезпечення управління земельними ресурсами</p>
	<p>Змістовий модуль III. Муніципальне управління земельними ресурсами</p> <p>9 Система управління муніципальною земельною власністю. Особливості формування системи управління муніципальним майном (земельними ресурсами)</p>

1	2
10	Система органів управління муніципальними земельними ділянками (муніципальною нерухомістю). Економічні основи управління власністю (земельними ресурсами) в містах
	Змістовий модуль IV. Управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки
11	Особливості управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки. Управління землями сільськогосподарського призначення та з особливим режимом використання
12	Управління земельними ресурсами населених пунктів
13	Землепорядкування як функція управління земельними ресурсами. Управління охороною земельних ресурсів в умовах ринкової економіки
	Змістовий модуль V. Економіка земельних ресурсів
14	Стимулювання розвитку ринку земель міст та інших поселень
15	Організація та технологія виконання робіт з оцінки земель населених пунктів. Фінансово-економічні ризики оформлення результатів економічної оцінки земель
	Змістовий модуль VI. Управління земельними ресурсами в зарубіжних країнах
16	Нормативно-правова база та організація управління земельними ресурсами в зарубіжних країнах
Разом годин: 108	

ЗМІСТ
дисципліни
“УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ”

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади дисципліни

Тема 1. Сутність і роль управління земельними ресурсами

Поняття “управління ресурсами”, “управління земельними ресурсами”. Земельні ресурси як об’єкт управління. Предмет, мета та зав-

дання дисципліни. Основні функції управління земельними ресурсами. Загальна характеристика функцій управління. Класифікація земельних ресурсів: український та зарубіжний досвід. Землеустрій як механізм управління земельними ресурсами. Розмежування державної та муніципальної власності на земельні ділянки. Формування системи управління державною та муніципальною нерухомістю. Роль системи управління земельними ресурсами в соціально-економічному розвитку держави та регіонів. Значення ефективного управління земельними ресурсами в збільшенні доходів державного та місцевих бюджетів.

Література [5; 7; 14; 15; 22; 23]

Тема 2. Теоретико-методологічні та наукові основи організації управління земельно-майновими відносинами в населених пунктах

Теоретико-методологічні основи управління земельними ресурсами. Методи і методика відбору ефективної системи управління земельними ресурсами. Еволюція розвитку управлінської школи. Вітчизняний розвиток теорії управління земельними ресурсами. Становлення та розвиток системи управління земельними ресурсами за кордоном. Наукові принципи управління. Стратегія і тактика управління земельними ресурсами. Стил ь управління.

Земельні ресурси як основа економічного поняття власності та господарювання. Земельні ресурси як інструмент економічної політики держави та муніципального утворення. Система муніципальних земельних ділянок. Муніципальне регулювання земельних відносин. Сучасний стан державного управління земельно-майновими відносинами в населених пунктах. Загальна характеристика земельно-майнової політики в містах України. Стратегічна направленість державної земельно-майнової політики в населених пунктах. Механізми регулювання земельно-майнових відносин.

Література [5; 7; 14; 15; 22; 23; 42]

Тема 3. Система оцінки земельних ресурсів в населених пунктах

Поняття ціни і вартості землі та витрат на її поліпшення. Загальні принципи оцінки земельних ресурсів. Роль оцінки земель населених пунктів. Поняття та принципи масової оцінки земель. Методи масо-

вої оцінки земель населених пунктів. Оцінка земель поселень витратним методом. Загальні принципи пофакторної оцінки земель населених пунктів. Оцінка земель природно-рекреаційного використання. Оцінка земель поселень дохідним методом. Загальна характеристика дохідного методу. Методи експертної грошової оцінки землі. Особливості оцінки земель сільськогосподарського призначення дохідним методом. Оцінка земель дохідним методом під промисловою забудовою суспільного (цивільного) призначення. Оцінка земель населених пунктів методом порівняння та аналізу існуючих продаж. Загальна характеристика методу. Оцінка земель, зайнятих житловою забудовою та окремими категоріями комерційних будинків-споруд. Оцінка земель, зайнятих комерційними підприємствами з обслуговування населення.

Література [5; 7; 14; 15; 22; 23]

Тема 4. Інформаційне забезпечення системи управління земельними ресурсами

Теоретичні засади інформаційного забезпечення. Функції та призначення земельно-інформаційних систем. Інформаційно-аналітичне забезпечення оцінки земель населених пунктів. Земельно-кадастрова інформація. Земельно-реєстраційна система. Система земельно-реєстраційних заходів та методи їх здійснення. Грошова оцінка земель як об'єкт управління. Експертна грошова оцінка земельних ділянок. Планово-картографічне забезпечення. Роль геоінформаційних технологій в інформаційному забезпеченні управління земельними ресурсами. Комп'ютеризація управління земельними ресурсами. Моніторинг в системі управління земельними ресурсами. Мета та завдання моніторингу. Зміст і структура моніторингу земель. Принципи та способи здійснення моніторингу земель.

Література [5; 7; 14; 15; 23]

Тема 5. Нормативно-правові засади управління земельними ресурсами

Конституційні засади управління. Правові механізми організації управління земельними ресурсами. Правове регулювання оцінки земельних ресурсів. Правове регулювання плати за землю. Стимулювання раціонального використання та охорони земель. Організаційно-правові засади регулювання ринку земель на державному рівні.

Правове регулювання ринку земель на регіональному та місцевому рівнях. Роль Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” 1997 р. в управлінні земельними ресурсами. Земельний кодекс України 2001 р. — правова основа ефективного управління земельними ресурсами. Закон України “Про землеустрій”. Закон України “Про охорону земель”. Закон України “Про плату за землю”. Закон України “Про державний контроль за раціональним використанням та охороною земель”. Реалізація Указу Президента України “Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки”.

Література [5; 8–12; 20; 23]

Тема 6. Історія розвитку системи управління земельними ресурсами в Україні

Управління земельними ресурсами в дохристиянський період. Система управління земельними ресурсами в ранній християнський період. Земельні відносини та управління земельними ресурсами в Київській Русі. Формування адміністративно-територіального утворення Київської Русі як об'єкта управління. Соціально-економічні штрихи до портретів державотворців Русі. Розвиток системи управління, використання та охорони земель Київської Русі. Особливості управління земельними ресурсами в Галицько-Волинській державі. Управління земельними ресурсами в період Литовської доби. Польський період управління земельними ресурсами. Система управління земельними ресурсами в державі Богдана Хмельницького. Формування великого старшинського землеволодіння та особливості державного управління земельними ресурсами в Гетьманщині в другій половині XVII — на початку XVIII ст. Особливості управління земельними ресурсами в Лівобережній та Слобідській Україні в XVIII ст. Польська система управління земельними ресурсами на Правобережній та Західній Україні. Управління земельними ресурсами в Наддніпрянській Україні в XIX — на початку XX ст. Управління земельними ресурсами в період Столипінської реформи. Розвиток системи управління земельними ресурсами в Галичині. Особливості управління земельними ресурсами в Україні в період Національної революції 1917–1920 рр. Особливості управління земельними ресурсами в українських землях у міжвоєнний період (20–30-ті роки XX ст.). Управління земельними ресурсами в післявоєнні роки (1945 — початок 90-х років XX ст.).

Література [1–5; 23]

Змістовий модуль II. Державне управління земельними ресурсами

Тема 7. Сучасна система державного земельного кадастру в Україні. Концептуальні основи створення та ведення державного земельного кадастру в населених пунктах як основа регулювання земельно-майнового комплексу

Роль державного земельного кадастру в системі управління земельними ресурсами. Ведення державного земельного кадастру. Загальні положення державного земельного кадастру. Структура, зміст та документація державного земельного кадастру. Державний земельний кадастр як інформаційна система управління земельно-майновим комплексом у великих поселеннях. Державний земельний кадастр у великому місті. Державний земельний кадастр нерухомості.

Література[5; 14; 15; 18; 20–23; 25]

Тема 8. Система державного регулювання платного землекористування як фактор управління земельно-майновим комплексом в містах і регіонах. Державна політика з кадрового забезпечення управління земельними ресурсами

Становлення та розвиток орендних відносин. Оренда землі як головний механізм управління земельно-майновим комплексом міста та регіону. Методики визначення орендної платні. Порядок розрахунку орендної платні за землю. Методики визначення земельного податку. Земельний податок як механізм регулювання економічного розміру міського землекористування. Методики визначення земельного податку. Порядок розрахунку оподаткованої бази землі. Сутність державної кадрової політики в галузі земельно-майнових відносин. Принципи кадрової політики в системі управління земельними ресурсами. Державна система підготовки та підвищення кваліфікаційних управлінських кадрів. Планування програм навчання. Програма підготовки та перепідготовки фахівців з управління земельними ресурсами. Програма підвищення кваліфікації.

Література [5; 14; 15; 18; 20–23; 31]

Змістовий модуль III. Муніципальне управління земельними ресурсами

Тема 9. Система управління муніципальною земельною власністю. Особливості формування системи управління муніципальним майном (земельними ресурсами)

Органи управління муніципальною нерухомістю. Реєстрація, облік муніципальної нерухомості. Реєстрація прав на нерухомість.

Завдання органів місцевого самоврядування в системі управління муніципальним майном. Цілі та завдання системи управління муніципальним майном. Об'єкти та суб'єкти системи управління муніципальним майном. Класифікація видів управлінської діяльності. Цілі управління муніципальною нерухомістю. Класифікація методів управління муніципальною нерухомістю.

Література [5; 13–15; 17; 23; 24; 26; 35]

Тема 10. Система органів управління муніципальними земельними ділянками (муніципальною нерухомістю). Економічні основи управління власністю (земельними ресурсами) в містах

Система органів управління муніципальною нерухомістю. Компетенції представницьких органів місцевого самоврядування. Компетенції міського голови. Компетенції органів з управління муніципальним майном. Право муніципальної власності на землю.

Муніципальна власність — економічна основа місцевого самоврядування. Об'єкти муніципальної власності. Інше рухоме та нерухоме майно. Цілі муніципальної політики в галузі управління міським майном та міською нерухомістю.

Література [5; 13–15; 17; 23; 24; 27; 35]

Змістовий модуль IV. Управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки

Тема 11. Особливості управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки. Управління землями сільськогосподарського призначення та з особливим режимом використання

Специфіка управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки. Трансформація форм власності на землю. Управління землями сільськогосподарського призначення. Особливості управління землями запасу. Управління землями резервного фонду. Управління меліорованими землями. Управління радіонуклідними забрудненими землями. Специфіка управління земельними ресурсами з особливим режимом використання. Управління землями природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення. Управління землями рекреаційного призначення. Управління землями оздоровчого призначення. Управління землями історично сформованих ландшафтів та історико-культурного призначення. Управління землями в смугах прикордонного режиму. Управління землями з несприятливими природними умовами.

Література [5; 6; 16; 19; 23; 27; 28; 34; 36; 44]

Тема 12. Управління земельними ресурсами населених пунктів

Організаційні засади управління земельними ресурсами населених пунктів. Земельна ділянка як об'єкт управління. Зміст та завдання кадастрового землевпорядкування. Встановлення меж земельних ділянок на забудованих територіях. Земельно-господарське землевпорядкування як механізм управління земельними ресурсами. Розмежування земель державної та комунальної власності в населених пунктах. Встановлення прибудинкових територій в населених пунктах.

Література [5–7; 17; 22; 23; 32; 33; 43]

Тема 13. Землевпорядкування як функція управління земельними ресурсами. Управління охороною земельних ресурсів в умовах ринкової економіки

Значення землевпорядкування в системі управління. Принципи сучасного землевпорядкування. Види та форми землевпорядкуван-

ня. Суть і структура землевпорядкування агроформувань. Суть і структура землевпорядкування інших категорій земель. Зміст землевпорядкування. Екологічні аспекти управління земельними ресурсами. Концептуальні засади ресурсоощадного землекористування. Концепція охорони земель, що ґрунтується на бездефіцитному балансі гумусу в ґрунті. Нова парадигма збереження родючості ґрунту. Вдосконалення екологічної інфраструктури. Роль технічного паспорта земельних ділянок агроформувань. Комплексність підходу до управління охороною та використання земельних ресурсів.

Література [5; 22; 23; 29; 30; 40; 41; 43]

Змістовий модуль V. Економіка земельних ресурсів

Тема 14. Стимулювання розвитку ринку земель міст та інших поселень

Загальні особливості оцінки земельних ресурсів. Специфіка формування земельної власності в Україні. Особливості формування ринків нерухомості в містах. Методи з розвитку інфраструктури земельного ринку. Зонування земель міст та інших населених пунктів. Цілі, задачі та принципи зонування земель міст і сіл. Зміст зонування. Функціональне зонування. Територіальне зонування.

Література [5; 14; 15; 23; 26; 35]

Тема 15. Організація та технологія виконання робіт з оцінки земель населених пунктів. Фінансово-економічні ризики оформлення результатів економічної оцінки земель

Організація виконання земельно-оціночних робіт. Алгоритм визначення вартості земель населених пунктів. Інструментарій оцінки земельних ділянок населених пунктів. Технологія оцінки земельних ділянок. Облік фінансово-економічних ризиків при економічній оцінці земель населених пунктів. Метод аналізу чуттєвості. Метод сценаріїв. Складання технічного завдання та угоди на оцінку. Склад та зміст повного обліку економічної оцінки земель населених пунктів.

Література [5; 14; 15; 22; 23]

Змістовий модуль VI. Управління земельними ресурсами в зарубіжних країнах

Тема 16. Нормативно-правова база та організація управління земельними ресурсами в зарубіжних країнах

Поняття “управління земельними ресурсами” в зарубіжних країнах. Предмет та об’єкт управління земельними ресурсами. Мета та завдання дисципліни. Становлення та розвиток науки про управління земельними ресурсами в зарубіжних країнах. Нормативно-правове забезпечення управління земельними ресурсами в європейських країнах. Нормативно-правова база в країнах СНД. Законодавче забезпечення управління земельними ресурсами в США. Особливості управління земельними ресурсами в європейських країнах. Управління земельними ресурсами в країнах СНД. Управління земельними ресурсами в англосаксонських країнах. Особливості управління земельними ресурсами в країнах Азії, Африки та Латинської Америки.

Література [5; 14; 15; 22; 23; 37–39]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Формування системи управління державною та муніципальною нерухомістю.
2. Роль управління земельними ресурсами в соціально-економічному розвитку держави та регіонів.
3. Теоретико-методологічні засади управління земельними ресурсами.
4. Земельні ресурси як інструмент економічної політики держави.
5. Оцінка земель сільськогосподарського та промислового призначення в сучасній Україні: регіональний аспект.
6. Інформаційне забезпечення управління земельними ресурсами.
7. Моніторинг в системі управління земельними ресурсами.
8. Нормативно-правові аспекти управління земельними ресурсами.
9. Значення Земельного кодексу України 2001 р. в ефективному управлінні земельними ресурсами.
10. Особливості здійснення державного контролю з охорони земель в сучасній Україні.
11. Особливості управління земельними ресурсами в Галицько-Волинській державі.

12. Система управління земельними ресурсами в Східній Галичині в XIX — на початку XX ст.
13. Земельний кадастр в Україні та реєстрація землі.
14. Кадастровий землеустрій в Україні та за кордоном: порівняльна характеристика.
15. Становлення та розвиток земельних відносин в сучасній Україні.
16. Державна програма підготовки та перепідготовки кадрів з управління земельними ресурсами: регіональний аспект.
17. Формування системи управління муніципальними земельними ресурсами.
18. Організація містобудівного кадастру.
19. Муніципальна власність — економічна основа місцевого самоврядування.
20. Економічні основи управління земельними ресурсами в містах України.
21. Права та обов'язки органів місцевого самоврядування з управління муніципальною нерухомістю.
22. Управління землями сільськогосподарського призначення.
23. Особливості управління земельними ресурсами з особливим режимом використання.
24. Специфіка управління земельними ресурсами сільських поселень.
25. Управління земельними ресурсами великих міст в сучасній Україні.
26. Становлення та розвиток кадастрового землевпорядкування в сучасній Україні.
27. Особливості управління охороною земельних ресурсів в умовах ринкової економіки.
28. Регіональні особливості розвитку ринку земель населених пунктів.
29. Система управління земельними ресурсами в країнах Європи та СНД: порівняльна характеристика.
30. Характерні особливості управління земельними ресурсами в США.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Виконання контрольної роботи передбачає розвиток навичок самостійного пошуку необхідної інформації, опрацювання та осмислення теоретичного і практичного матеріалу. Вибір теми — довільний.

Контрольна робота виконується на скріплених аркушах паперу формату А4. На титульній сторінці вказуються: назва дисципліни (“Управління земельними ресурсами”); прізвище, ім’я, по батькові студента, домашня адреса; номер групи. Контрольна робота має містити план і список літератури. На останній сторінці ставиться дата виконання роботи та підпис студента. Роботу необхідно здати в наукову частину в установлений термін.

До заліку чи іспиту студент допускається, якщо контрольну роботу оцінено позитивно.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Розкрийте сутність управління земельними ресурсами.
2. Визначте предмет та об’єкт дисципліни.
3. Дайте загальну характеристику функцій управління земельними ресурсами.
4. Розкрийте процес формування системи управління державною нерухомістю.
5. Розкрийте сутність управління муніципальною нерухомістю.
6. У чому полягає значення ефективного управління земельними ресурсами в збільшенні доходів державного та місцевих бюджетів?
7. Висвітліть наукові принципи управління земельними ресурсами.
8. Визначте стратегію і тактику управління земельними ресурсами.
9. Дайте загальну характеристику земельно-майнової політики в містах України.
10. Висвітліть основні механізми регулювання земельно-майнових відносин.
11. У чому полягає муніципальне регулювання земельних відносин?
12. Дайте визначення поняття вартості землі.
13. Які методи масової оцінки земель населених пунктів ви знаєте?
14. Висвітліть методи масової оцінки земель населених пунктів.
15. Дайте загальну характеристику оцінки земель дохідним методом.

16. Охарактеризуйте особливості оцінки земель населених пунктів методом порівняння та аналізу існуючих продаж.
17. Методи експертної грошової оцінки землі.
18. Що таке земельно-кадастрова інформація?
19. Розкрийте сутність земельно-реєстраційної системи.
20. У чому полягає експертна грошова оцінка земельних ділянок?
21. Дайте оцінку ролі геоінформаційних технологій в інформаційному забезпеченні управління земельними ресурсами.
22. Охарактеризуйте планово-картографічне забезпечення системи управління земельними ресурсами.
23. У чому полягає мета моніторингу в інформаційному забезпеченні управління земельними ресурсами?
24. Завдання моніторингу в інформаційному забезпеченні системи управління земельними ресурсами.
25. Як ви оцінюєте комп'ютеризацію в системі управління земельними ресурсами?
26. Визначте правові механізми організації управління земельними ресурсами.
27. У чому полягає правове регулювання плати за землю?
28. Дайте оцінку ролі Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” 1997 р. в управлінні земельними ресурсами.
29. Як просувається реалізація Указу Президента України “Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки”?
30. Коли вступив у дію Закон України “Про землеустрій”?
31. Дайте оцінку системі управління земельними ресурсами в ранній християнський період.
32. Проаналізуйте процес формування адміністративно-територіального утворення Київської Русі як об'єкта управління.
33. Розкрийте характерні особливості управління земельними ресурсами в Литовсько-польську добу.
34. У чому полягала система управління земельними ресурсами в Україні в Козацьку добу (друга половина XVII – XVIII ст.)?
35. Якою була польська система управління земельними ресурсами на Правобережній та Західній Україні у XVIII ст.?
36. Висвітліть характерні особливості управління земельними ресурсами в Наддніпрянській Україні в першій половині XIX ст.
37. Розкрийте характерні риси державної політики гетьмана П. Скоропадського (1918 р.) з управління земельними ресурсами.

38. Проаналізуйте особливості управління земельними ресурсами в Українській РСР в роки хрущовської “відлиги” (1953–1964).
39. Визначте роль державного земельного кадастру в системі управління земельними ресурсами.
40. Коли було прийнято державний земельний кадастр в Україні?
41. Якою є структура державного земельного кадастру?
42. Проаналізуйте зміст державного земельного кадастру.
43. Висвітліть характерні особливості ведення державного земельного кадастру у великому місті.
44. Що таке кадастрові зйомки?
45. Яку інформацію про земельні ділянки можна отримати за допомогою земельного кадастру?
46. Які методики визначення орендної платні за землю ви знаєте?
47. Який існує порядок розрахунку орендної платні за землю?
48. Які методики визначення земельного податку ви знаєте?
49. У чому полягає сутність державної кадрової політики в галузі земельно-майнових відносин?
50. Дайте оцінку державній системі підготовки та підвищення кваліфікації управлінських кадрів.
51. Висвітліть регіональні особливості реалізації державної програми підготовки та перепідготовки кадрів з управління земельними ресурсами.
52. Які принципи регулювання земельних відносин в містах України ви знаєте?
53. Висвітліть механізм реєстрації та обліку земельно-майнових відносин.
54. Які методи управління муніципальною нерухомістю ви знаєте?
55. Дайте оцінку інформаційному забезпеченню управління земельними ресурсами міст.
56. Скільки існує методів управління муніципальною нерухомістю?
57. Дайте оцінку системі органів управління муніципальною нерухомістю.
58. Які повноваження має міський голова в сфері управління муніципальною нерухомістю?
59. Висвітліть повноваження представницьких органів місцевого самоврядування з управління муніципальною нерухомістю.
60. Які складові відносяться до об’єкта муніципальної власності?
61. Що входить до суб’єктів муніципальної власності?
62. Які існують принципи регулювання земельних відносин у місті?

63. У чому полягає компетенція місцевих органів влади з питань регулювання земельних відносин?
64. Висвітліть характерні особливості управління землями запасу.
65. Як здійснюється управління радіонуклідними забрудненими землями?
66. Розкрийте специфіку управління земельними ресурсами з особливим режимом використання.
67. Як здійснюється управління землями історико-культурного призначення?
68. Розкрийте механізми управління землями в смугах прикордонного режиму.
69. Як здійснюється встановлення меж земельних ділянок на забудованих територіях?
70. Яким чином проводиться встановлення прибудинкових територій в населених пунктах?
71. Виділіть специфічні риси управління земельними ресурсами в малих містах?
72. Яким чином проводиться управління земельними ресурсами в сільських поселеннях?
73. Охарактеризуйте принципи сучасного землевпорядкування.
74. Визначте структуру землевпорядкування агроформувань.
75. Які концептуальні засади ресурсоощадного землекористування ви знаєте?
76. Як здійснюється вдосконалення екологічної інфраструктури?
77. У чому полягає специфіка формування земельної власності в містах України?
78. Які методи з розвитку інфраструктури земельного ринку ви знаєте?
79. Висвітліть завдання зонування земель міст і сіл.
80. У чому полягають принципи зонування земель міст і сіл?
81. Дайте оцінку функціям зонування земель міст і сіл.
82. Висвітліть характерні риси організації земельно-оціночних робіт в населених пунктах.
83. Висвітліть характерні особливості розвитку системи оцінки житлового фонду в містах України.
84. Висвітліть характерні особливості обліку фінансово-економічних ризиків при економічній оцінці земель населених пунктів.
85. Визначте предмет та завдання управління земельними ресурсами в зарубіжних країнах.

86. Коли відбулося становлення науки про управління земельними ресурсами в зарубіжних країнах?
87. Які нормативно-правові документи з організації управління земельними ресурсами в зарубіжних країнах ви знаєте?
88. Дайте порівняльну характеристику систем управління земельними ресурсами в країнах ЄС та СНД.
89. У чому полягають особливості управління земельними ресурсами в країнах Азії?
90. Висвітліть характерні риси управління земельними ресурсами в країнах Латинської Америки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Борисенко В. Й.* Соціально-економічний розвиток Лівобережної України в другій половині XVII ст. — К.: Наук. думка, 1986. — 263 с.
2. *Голобуцький В. О.* Економічна історія Української РСР — К.: Вища шк., 1998.
3. *Гуржій О. І., Чухліб Т. В.* Гетьманська Україна // Україна крізь віки. — К.: Альтернативи, 1999. — Т. 8. — 302 с.
4. *Гуржій А. И.* Эволюция феодальных отношений на Левобережной Украине в первой половине XVIII в. — К.: Наук. думка, 1986. — 134 с.
5. *Горлачук В. В., В'юн В. Г., Сохнич А. Я.* Управління земельними ресурсами: Навч. посіб.: Миколаїв, 2002. — 316 с.
6. *Гуцуляк Ю. Г.* Управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки. — Чернівці: Прут, 2002. — 124 с.
7. *Дорош О. С.* Управління земельними ресурсами на регіональному рівні. — К., 2004. — 142 с.
8. *Закон України “Про державний контроль за раціональним використанням та охороною земель” від 19.06.2003 № 963-IV // ВВР України. — 2003. — № 39. — Ст. 350.*
9. *Закон України “Про землеустрій” // Офіц. вісн. України. — 2003. — № 125. — С.122–142.*
10. *Закон України “Про охорону земель” від 19.06.03 № 962-IV // ВВР України. — 2003. — № 39. — Ст. 349.*
11. *Земельне право України. — К.: ЦНД, 2005. — 632 с.*

12. *Земельний кодекс України // ВВР України. — 2002. — № 3–4. — С. 27.*
13. *Кулаковський Ю. П. Управління земельними ресурсами міста (на прикладі м. Києва): Автореф. дис. ... канд. екон. наук. — К., 2006. — 22 с.*
14. *Кухтин П. В., Левов А. А., Лобанов В. В., Семжина О. С. Управление земельными ресурсами: Учеб. пособие. — СПб.: Питер, 2005. — 384 с.*
15. *Кухтин П. В., Левов А. А., Морозов В. Ю., Руднев А. В. и др. Управление земельными ресурсами: Учеб. пособие. — СПб.; М.; Нижний Новгород; Воронеж; Ростов н/Д; Питер, 2006. — 448 с.*
16. *Микула О. Я. Вдосконалення управління земельними ресурсами в умовах здійснення земельної реформи /на прикладі Закарпатської області/: Автореф. дис. ... канд. екон. наук. — К., 1995. — 20 с.*
17. *Містобудівний кадастр: Навч. посіб. — Л.: ЛДАУ, 2003. — 224 с.*
18. *Пересоляк В. Ю. Формування механізму державного управління земельними ресурсами населених пунктів: Автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. — Л., 2006. — 20 с.*
19. *Песчанська І. М. Розвиток земельного менеджменту в системі управління земельними ресурсами: Автореф. дис. ... канд. екон. наук. — К., 2004. — 20 с.*
20. *Снітинський В. В. Землепорядкування і земельний кадастр // Вісн. Львів. аграрного ун-ту. — 2001. — № 14. — 215 с.*
21. *Теоретичні основи державного земельного кадастру. — Львів: Новий світ, 2004. — 392 с.*
22. *Третяк А. М. Управління земельними ресурсами та реєстрація землі в Україні. — К., 1998. — 220 с.*
23. *Третяк А. М., Дорош О. С. Управління земельними ресурсами: Навч. посіб. — К.: ТОВ “ЦЗРУ”, 2006. — 462 с.*
24. *Фёдоров В. В. Управление земельными ресурсами в городских условиях. — Красный Луч, 2002. — 43 с.*
25. *Шаторенко О. І. Механізми державного управління земельними ресурсами (на прикладі деградованих і малопродуктивних земель): Автореф. дис. ... д-ра наук з держ. упр. — Донецьк, 2005. — 39 с.*
26. *Шляхи підвищення ефективності управління земельними ресурсами міст України — К., 2005. — 336 с.*
27. *Янчук В. П. Теорія і методологія управління землями з обмеженим режимом землекористування. — Миколаїв: Іліон, 2004. — 60 с.*

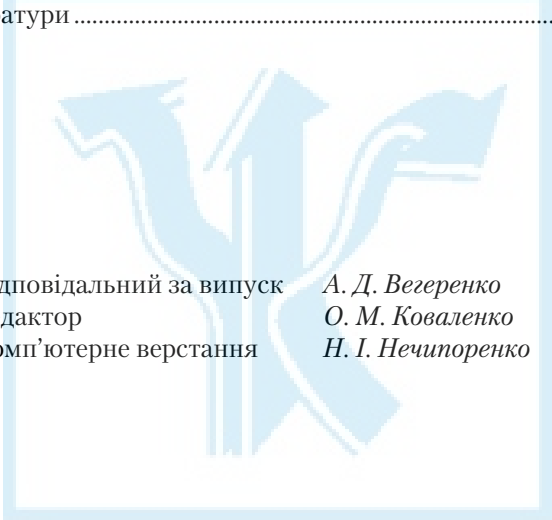
28. *Аверіна О. А.* Економічні засади управління землями сільськогосподарського призначення: Автореф. дис... канд. екон. наук. — Харків, 2006. — 21 с.
29. *Горлачук В. В.* Розвиток землекористування в Україні. — К.: Довіра, 1999. — 255 с.
30. *Горлачук В. В., В'юн В. Г., Сохнич А. Я.* Землекористування на межі тисячоліть. — Л.: Укр. технології, 2001. — 130 с.
31. *Дорош О. С.* Удосконалення управління земельними ресурсами на регіональному рівні: Автореф. дис. ... канд. екон. наук. — К., 2004. — 20 с.
32. *Інженерна геодезія: Наук.-техн. зб. / Ред. С. П. Войтенко.* — К., 2003. — Вип. 49. — 319 с.
33. *Інженерна геодезія: Наук.-техн. зб. / Ред. С. П. Войтенко.* — К., 2003. — Вип. 51. — 286 с.
34. *Коваленко П. І., Жовтоног О. І.* Інтегроване управління водними та земельними ресурсами на зрошувальних системах // Вісник аграрної науки. — 2005. — № 11. — С. 5–10.
35. *Козьмук П. Ф.* Реформування земельних відносин у містах: Автореф. дис... канд. екон. наук. — Л., 1999. — 20 с.
36. *Колесник І. А.* Трансформація земельних відносин в аграрній сфері: Автореф. дис... канд. екон. наук. — К., 2002. — 18 с.
37. *Комплексное планирование и управление земельными ресурсами: Доклад Генерального секретаря — Нью-Йорк: ООН, 2000. Добавление 2: Борьба с опустыниванием и засухой.* — 19 с.
38. *Комплексное планирование и управление земельными ресурсами: Доклад Генерального секретаря — Нью-Йорк: ООН, 2000. Добавление 3: Устойчивое развитие горных районов.* — 19 с.
39. *Комплексное планирование и управление земельными ресурсами: Доклад Генерального секретаря — Нью-Йорк: ООН, 2000. Добавление 4. Сохранение биологического разнообразия.* — 16 с.
40. *Медведев В. В., Кисіль В. І.* Родючість і охорона ґрунтів // Вісн. аграрної науки. — 2006. — № 3/4 (спец. вип.). — С.14–18.
41. *Охрій О. П.* Комплексна стратегія управління землекористуванням адміністративно-територіального утворення: Автореф. дис... канд. наук з держ. упр. — Харків, 2006. — 21 с.

42. *Петраковська О. С.* Методи управління земельними ресурсами // Містобудування та територіальне планування. — 2005. — Вип. 20. — С. 261–267.
43. *Ступень М. Г.* Теоретичні основи організації використання і охорони земель населених пунктів в умовах реформування земельних відносин: Автореф. дис. ... д-ра екон. наук. — К., 2003. — 36 с.
44. *Третяк А. М.* Стан та проблеми управління земельними ресурсами в Україні // Вісн. аграрної науки. — 2001. — № 8. — С. 5–11.
45. *Янчук В. П.* Управління землями з обмеженим режимом землекористування: Автореф. дис. ... канд. екон. наук. — К., 2004. — 19 с.



ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Управління земельними ресурсами”	5
Зміст дисципліни “Управління земельними ресурсами”	6
Теми контрольних робіт.....	14
Вказівки до виконання контрольної роботи	16
Питання для самоконтролю	16
Список літератури	20



Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>О. М. Коваленко</i>
Комп'ютерне верстання	<i>Н. І. Нечипоренко</i>

МАУП

Зам. № ВКЦ-3397

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП